

Likimas keičia planus ir tiesia tiltus per vandenyną

Irena Valys

Kalbėdama apie savo emigracijos istoriją, Asta Nenortienė prisipažįsta, kad likimas smagiai pasijuokė iš jos, kadaise tikinusios, esą Amerikoje gyventi ji nenori, nors šią šalį arčiau pažinti būtų smagu. Tačiau šiuo metu Asta jau skaičiuoja 28 savo gyvenimo Amerikoje metus.

*Apie JAV lietuvių bendruomenės veiklą ir apie tai, iš kur atsiranda noras joje dalyvauti, apie patriotizmą, kartų skirtumus ir, žinoma, apie laimę kalbamės su **Asta Nenortiene**.*

–Asta, kaip įsitraukėte į lietuvišką veiklą?

–Į Ameriką atvykau nemokėdama anglų kalbos, todėl iš pradžių mano galimybės buvo labai ribotos. Reikėjo skubiai mokytis kalbos, ieškoti darbo, pratintis prie kultūrų skirtumų. Buvo nelengva, nes slėgė artimųjų, draugų, darbo ir Lietuvos ilgesys. Todėl norėjosi bent truputį palengvinti savo būtį. Taigi, viena iš mano įsitraukimo į lietuvišką veiklą priežastis buvo šiek tiek savanaudiška.

Žinoma, buvo ir kitokių priežasčių. Didelė mano gyvenimo dalis buvo susijusi su šokiais, todėl tuoj pat įsitraukiau į lietuvių tautinių šokių grupę „Berželis“. Buvau pakviesta į Hartfordo (Connecticut) apylinkės tarybą, joje dirbau virtinę metų. Organizavau, prisidėjau prie renginių organizavimo arba juos vedžiau. Netrukus man buvo patikėtos ir lietuviškos „Tėvynės garsų“ radijo valandėlės pranešėjos pareigos, taip pat įsitraukiau į Šv. Trejybės bažnyčios chorą bei skautų bendruomenę.

–Nuo mažų darbų perėjote prie didesnių. Ar visuomeninė veikla reikalauja daugiau Jūsų laiko?

–Metams bėgant dalyvaujančiųjų lietuvių bendruomenės veikloje gretos retėja. Vyresnioji karta po truputį traukiasi, jų vaikai gyvenimus kuria jau kitur, o iš naujai atvykusiųjų atsiranda vis mažiau norinčiųjų lietuviškai veiklai aukoti savo laiką. Taigi, ja užsiimantiems tenka dėvėti vis „daugiau kepurėlių“ arba dirbti tuos pačius darbus daugelį metų. „Tėvynės garsų“ programoje darbuojusi jau per 20 metų. Mane į ją įtraukė tuometinis jos vadovas šviesaus atminimo Alfonsas Dzikas. Ši valandėlė skamba eteryje nuo 1957 metų ir yra viena iš poros Amerikoje dar tebegyvuojančių radijo programų. „Berželio“ šokėjos karjera bėgant metams taip pat keitėsi. Kadangi Klaipėdoje įgijau choreografės/pedagogės specialybę, tuometinė grupės vadovė sviesaus atminimo Dalia Dzikienė paprašė būti jos padėjėja, o po keleto metų patikėjo man „Berželio“ vairą. Taip jau 15 metų vadovauju šiai grupei, gyvuojančiai 50 metų.

Tenka ir bažnytiniame chore giedoti, nes dar bandomė išlaikyti lietuviškas mišias. Kai mano vaikai tapo skautais, vis daugiau prisidėjau ir prie skautiškų darbų, kol pagaliau užsidirbau vyr. skautės kaklaraištį ir visa galva pasinėriau į šią veiklą.

Kalbant apie laiką, akivaizdu, kad man (kaip ir kitiems) jo dažnai trūksta, bet, manau, jei labai nori, galima jo rasti. Viskas priklauso nuo prioritetų. Kadangi lietuviybės išlaikymas man yra labai svarbus, tad laiko tam tiesiog privalau rasti.

–Jūsų dalyvavimo patirtis bendruomenės veikloje įspūdinga. Tačiau paatviraukite, kokios aplinkybės lėmė įsitraukimą į tikrai rimtą veiklą, nes čia, matyt, patriotizmo tikrai nepakaktų?

–Patriotizmas yra galingas variklis. Vis dėlto esama ir kitų aspektų. Man buvo lengviau įsitraukti į šią veiklą, nes nereikėjo ieškoti bendruomenės ar galimybių. Mano vyras užaugo šioje šalyje, tad visa jo šeima vienaip ar kitaip buvo ar tebėra įsitraukusi į lietuvių bendruomenės

veiklą. Vyro seneliams teko trauktis iš okupuotos Lietuvos, bet Tėvynės ilgesys jų širdyse liko visiems laikams, tą meilę jie įskiepijo savo vaikams bei anūkams. Išlaikyti gimtąją kalbą, Lietuvos istoriją ir tradicijas jiems buvo labai svarbu. Taigi, patekau į aplinką, kurioje bendruomeninė veikla buvo savaime suprantamas dalykas.

Man nuo vaikystės taip pat buvo skiepijama meilė savo šaliai. Užaugau okupuotoje Lietuvoje ir, būdama studentė, išgyvenau visus Nepriklausomybės siekio įvykius. Todėl tai visam laikui liks mano atmintyje ir širdyje. Noriu, kad ir mūsų vaikai tai žinotų bei brangintų. Visa tai ir yra didelė paskata dirbti, nes vaikai nesimoko iš mūsų kalbų, jie mokosi iš mūsų darbų ir pavyzdžio.

–Iš kokio miesto atvykote, kokioje šeimoje augote ir ką veikėte Lietuvoje?

–Gimiau ir užaugau Kaune. Šeimoje buvau vienas vaikas, bet giminė buvo gana didelė. Aukštojo mokslo diplomą įgijau dabartiniame Klaipėdos universitete. Vėliau šokių mokytoja dirbau Kaune, meninio profilio mokykloje „Anima“.

–Koks buvo atvykimo į Ameriką tikslas?

–Tikslo čia atvykti neturėjau, bet, trumpai tariant, esu vadinamųjų trečiabangių meilės emigrantė.

Mokydamasi universitete šokau „Vėtrungės“ tautinių šokių kolektyve. 1992 metais buvome pakviesti į išeivijos lietuvių tautinių šokių šventę (Chicago). Tai buvo pirma tokia šventė, kurioje dalyvavo šokių grupė iš nepriklausomos Lietuvos, o man tai buvo pirmas apsilankymas JAV. Čia sutikau savo būsimą vyrą. Mūsų susitikimas buvo labai trumpas, todėl iš pradžių jį vertinau kaip malonų prisiminimą. Grįžusi į Lietuvą sakiau, kad būtų smagu kada nors dar kartą pamatyti šią šalį, bet gyventi Amerikoje tikrai nenorėčiau... Va taip likimas smagiai pajuokavo (*Asta juokiasi*). Ir tas trumpas mudviejų susitikimas išaugo į meilę, kuri nugalėjo atstumus ir vandenyną. Mano sprendimą daugiausia lėmė tai, kad mano vyras yra lietuvis (užaugęs JAV), ir Lietuva jam labai brangi.

–Ko tikėjotės vykdama į Ameriką? Ar priartėjote prie svajonių?

–Tikėjausi sukurti šeimą, dirbti mėgstamą darbą, išlaikyti savo tautiškumą, rasti gerų draugų būrį ir turėti galimybę pakeliauti.

Gyvenimas pateikė įvairių išbandymų ir pamokų, tačiau taip pat leido įgyvendinti ir kai kurias svajones. Laikui bėgant kai kurie norai ir darbai keitėsi, bet kartu atsirado ir naujos galimybės. Esu dėkinga Dievui, kad savo aplinkoje turiu daug mylimų žmonių, be to galiu nuolat tobulėti ir iš naujo save atrasti.

–Ar tik daug dirbant galima pasiekti savo tikslų, ar būna ir kitaip?

–Taip, daug dirbant Amerikoje galima daug pasiekti, bet dažnai vien sunkaus darbo nepakanka. Kartais reikia atsirasti tinkamoje vietoje, tinkamu laiku arba turėti naudingų pažinčių. Jos ypač praverčia kuriant savo verslą. Mūsų šeimai reikėjo nemažai paplušėti, kad jos tradicija taptų istorija ir verslu. Deja, ir sunkaus darbo neužteko, reikėjo ieškoti rėmėjų.

Mūsų šeima pagal senovinį receptą gamina ir parduoda lietuvišką „Krupniką“, jis populiarus tarp lietuvių bei mėgstamas amerikiečių. Mano darbas taip pat priklausau nuo draugų ar klientų rekomendacijų, taigi tai – dar viena svarbi priežastis būti mūsų bendruomenės dalimi.

–Ar turite savo pomėgių, aistrų, ar sugebėjote jų įgyti?

–Pomėgių turiu daug, nes mano sielą maitina kūryba. Mėgstu išbandyti įvairius rankdarbius, piešti, tapyti, skaityti, o didžiausia mano aistra yra keramika. Mano mama iki šiol linksmai prisimena, kaip aš, laukuose aptikusi molio, lipdiniais apstatydavau bobutės trobą (*juokiasi*). Pasitaikius progai, neatsisakau ir pakeliauti, nes nauja aplinka ir patirtis taip pat įkvepia kūrybai.

–Ar vyras neprieštarauja, kad daug laiko skiriate visuomeninei veiklai?

–Neprieštarauja, nes žino, kaip tai man svarbu. Beje, jis pats yra aktyvus lietuvių bendruomenės veikloje. Jis užaugo lankydamas lietuvišką šeštadieninę mokyklą, būdamas skautu ir šokdamas. Dabar jis daug dirba su skautų organizacija ir stengiasi, kad kuo daugiau vaikų turėtų galimybę įsitraukti į šią veiklą ir įgyti gyvenimui reikalingų įgūdžių bei geriau pažinti mūsų šalį, tradicijas ir kultūrą.

–Jei laiką būtų galima atsukti atgal, tikėtina, eitumėte tuo pačiu keliu?

–Trumpas atsakymas būtų – taip. Žinoma, su dabartine patirtimi kai ką galbūt padaryčiau geriau, bet nesigailiu padariusi būtent šiuos esminius pasirinkimus. Esu dėkinga likimui už visas, kartais ir sunkias, pamokas, kurias kaskart leido atrasti geresnę savęs versiją.